

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 162, 11.04.2022
Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 58, 22.03.2022

§ 162

Valtuustoaloite tahattoman yksinäisyyden torjumiseksi - Sofia Julin

TRE:6543/05.00.01/2021

Kaupunginhallitus, 11.04.2022, § 162

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Mika Vuori, puh. 040 806 3132, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Sofia Julinin valtuustoaloite ja siihen annettu sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Sofia Julin, Mika Vuori

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 22.03.2022, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:
Mika Vuori

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin toivomusponsi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lautakunta edellyttää, että yksinäisyyteen kiinnitetään koko kaupungin toimesta erityistä huomiota. Toimet tulee koota kattavaksi kokonaisuudeksi ja uusia toimia tulee ideoida rohkeasti kuntalaisia osallistaen.

Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Sofia Julinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuutettu Sofia Julin esitti 13.9.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupunki torjuu tahatonta yksinäisyyttä ja laatii ohjelman, johon kootaan poikkihallinnollisesti erilaisia toimia tahattoman yksinäisyyden vähentämiseksi. Ohjelman valmistelua tulisi tehdä vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa. Lisäksi ehdotetaan, että jo ennen ohjelman valmistumista kaupunki ryhtyy pikaisiin toimiin tahattoman yksinäisyyden torjumiseksi.

Koronakriisin myötä tahaton yksinäisyys koskettaa yhä useampaa suomalaista. Korona-aikana eristyneisyyttä ja yksinäisyyden kokemusta ovat lisänneet monet rajoitukset ja arkeen tulleet muutokset. Valtuustoaloite yksinäisyyden torjumiseksi on tärkeä ja ajankohtainen erityisesti koronakriisin edetessä ja jälkihoidossa.

Tampereen strategia "Tekemisen kaupunki" painottaa, että kaupunki ei jättäisi ketään yksin. Kaupungin roolina on tuoda ihmisiä yhteen ja huolehtia yhteisöllisestä tuesta eri elämänvaiheissa. Asetettuun strategiatavoitteeseen "Yhteisöllinen toiminta on lisääntynyt ja yksinäisyys vähentynyt" vastataan lautakuntien palvelusuunnitelmissa vuosille 2022–2025. Valmistelun yhteydessä otetaan huomioon hyvinvointialueen aloittaminen 1.1.2023 sekä sen mukanaan tuomat yhdyspinnat eri palveluissa.

Tampereen kaupunki on mukana Hyvän mielen kunta -hankkeessa, jossa mielenterveyden suojatekijöitä vahvistetaan ja riskitekijöitä vähennetään. Yksinäisyyden kokemus on yksi mielenterveyden riskitekijä ja sosiaalinen tuki sekä ystävät sitä vastoin vahvistavia suojatekijöitä. Hankkeessa tullaan toteuttamaan Hyvän mielen kunta -tarkistuslistaa, joka on työväline kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ammattilaisille ja vastuuhenkilöille.

Osallisuuden vahvistamisella voidaan vaikuttaa myös yksinäisyyden kokemukseen. Tampereen hyvinvointisuunnitelmassa 2022–2025 on osallisuuden tukeminen otettu huomioon varhaiskasvatuksesta lähtien. Osallisuutta tuetaan väestöryhmien laaja-alaisella kuulluksi tulemisella, erityisesti heikommassa asemassa olevien pienten lasten ja vammaisten

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

ihmisten osallisuutta vahvistetaan. Uusia toimintamalleja ja avauksia tullaan toteuttamaan osallisuuden lisäämiseksi. Päätösten vaikutusten ennakoarviointia lisätään ja vakiinnutetaan, sekä arvioinnissa mukana olevien kuntalaisten, kohderyhmien, määrää kasvatetaan.

Tampereen kaupungin kokoama raportti ”Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen 2.0 - Opiskelijaystävällisyyden tila ja tulevaisuuden toimenpide-ehdotukset”, toimii pohjana tulevalle toimenpideohjelmalle osana korkeakouluuyhteisön kumppanuutta. Korkeakouluuyhteisössä on vastattu yksinäisyyden tuomiin haasteisiin Parvi-konseptin ja TreSilienssi-hankkeen kautta. Yksinäisyyden kokemuksia lievennetään myös TOSI-retriiteillä, joita toteutetaan osana Tampereen kaupungin ja korkeakouluuyhteisön kumppanuutta. Retriitillä pyritään vahvistamaan tamperelaisten opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta. TOSI-hanke on mukana opiskelijakaupungin ja kulttuurihyvinvointipalvelujen kehittämisessä.

Tampereella on valmisteilla lakisääteinen, kaupunkistrategiaan kytkeytyvä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa yksinäisyys ja sosiaaliset suhteet tunnistetaan ilmiönä. Lasten ja nuorten kokemaan yksinäisyyteen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyen suunnitelmaan sisällytetään tavoitteita ja toimenpiteitä. Ilmiö on myös osana UNICEFin lapsiystävällinen kunta -mallin Tampereen toimintasuunnitelmaa, joka valmistuu vuoden 2022 keväällä. Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyön tavoitteet, jotka kaupunginhallitus on päättänyt 29.11.2021 kokouksessaan, sisältävät seuraavat yksinäisyyteen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvät tavoitteet:

”Kunta varmistaa, että myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten osallisuus toteutuu, ja arvioi sitä. Tampereella jokainen lapsi saa osallistua ja vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin.

Kunta varmistaa, että jokaisen lapsen elämässä on vähintään yksi turvallinen aikuinen, johon lapsi voi luottaa ja joka tukee lasta kasvussa. Tampereella kohtaamme lapset yksilöinä ja tunnistamme heidän vahvuutensa.

Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Tampereella jokaisen lapsen tukena on turvallinen yhteisö.”

Tampereen kaupungin perusopetus järjestää maksutonta Lupa liikkua lupa Harrastaa -toimintaa. 1.–9.-luokan oppilaille on tarjolla noin 400 erilaista harrastusryhmää joka viikko. Näihin matalan kynnyksen harrastusryhmiin pyritään etsivän harrastustoiminnan avulla ohjaamaan niitä lapsia ja nuoria, jotka kärsivät esimerkiksi yksinäisyydestä. Harrastusmahdollisuuksiin tutustutaan lisäksi koulupäivien aikana oman opettajan sekä tutun turvallisen luokan kanssa. Harrastuksia on tarjolla eri puolilla kaupunkia, huomioiden myös erityisryhmät.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupungin eri palvelualueet toimivat yhteistyössä tarjoamalla mahdollisuuksia ja ympäristöjä, joissa voi kokea yhteenkuuluvuutta, tulla huomioiduksi ja olla muiden ihmisten seurassa. Ammattilaisten valmiuksia yksinäisyyden haittojen tunnistamisessa kehitetään edelleen ja yhteistyömalleja rakennetaan siten, että tukea tarvitsevia autetaan mahdollisimman varhain.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja kulttuurin ammattilaisten vahva yhteistyö ikäihmisten palveluissa on tuottanut hyviä toimintamalleja tahattoman yksinäisyyden ehkäisylle. Esimerkiksi luotsi-toiminta, kulttuuriresepti, lähitorien avoin toiminta ja muu matalan kynnyksen toiminta tuovat kohtaamisille mahdollisuuksia.

Tulevan hyvinvointialueen valmistelussa on yksinäisyyden ilmiö nostettu merkittävänä aiheena esille. Tulevaisuudessa aikaisempaa keskeisempää on hahmottaa ymmärrys ihmisen kokonaistilanteesta ja yksilöllisistä tarpeista. Sote-keskusohjelman uudistusta valmistelevat Pirsote-työpaketit tähtäävät asiakkuuksien selkeämpään segmentointiin, palvelutarpeiden arviointiin tiimimallilla, monialaisten tiimien perustamiseen palvelujen tuottamisessa ja kansalaistoiminnan vahvistamiseen. Lisäksi lasten, nuorten ja perheiden palveluissa perhekeskus-toimintamalli kokoaa yhteen sekä kunnan että hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden ammattilaiset siten, että tukea ja apua kyetään tehokkaasti sovittamaan yhteen.

Parhaillaan valmistellaan myös Tampereen kaupungin ja tulevan hyvinvointialueen järjestöavustusten kokonaisuutta, jonka avulla Tampere ja Pirkanmaan hyvinvointialue voivat yhdessä tukea järjestöjen työtä yksinäisyyden ehkäisyssä ja vähentämisessä. Järjestöjen rooli asukkaiden osallisuuden edistämässä on merkittävä, ja se otetaan huomioon hyvinvointialueelle siirtyvien palvelujen kokonaisuudessa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Kokouskäsitely

Antti Hiitti teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen, jota Ali-Reza Abdali kannatti:

"Lautakunta edellyttää, että yksinäisyyteen kiinnitetään koko kaupungin toimesta erityistä huomiota. Toimet tulee koota kattavaksi kokonaisuudeksi ja uusia toimia tulee ideoida rohkeasti kuntalaisia osallistaen."

Hiitin toivomusponsiehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§162

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)